
8 december 2009
Corr.nr. 2009-71.184, GMO
Zaaknr. 222029

Nummer 40/2009

Voordracht van Gedeputeerde Staten aan Provinciale Staten van Groningen over de kaderstelling voor de bezuinigingen.

SAMENVATTING:

Deze voordracht bevat onze visie op de invulling van de bezuinigingsoperatie 2011-2015 die nodig is als gevolg van de ingrijpende rijksbezuinigingen op de uitkering van het Provinciefonds. Deze visie vormt het kader voor de begrotingen van de komende jaren en de voorbereidingen daarop. De eerste stap hierin zal worden gezet in de Voorjaarsnota 2010. Doel is om met ingang van 2011 gefaseerd te komen tot een structurele bezuiniging van uiteindelijk € 35 miljoen in 2015. Tot op themaniveau is ingevuld, welke budgetten voor de verschillende beleidsterreinen beschikbaar dienen te blijven. Doel van deze voordracht is, dat uw Staten zich in dit stadium al op dit (thema)niveau uitspreken over het te formuleren financieel perspectief. Dit wordt beschouwd als tussenstap tussen de meer globale en richtinggevende bespreking over ons werkscenario door de Commissie Bestuur en Financiën op 18 november en 2 december 2009 en de uiteindelijke besluitvorming over de Voorjaarsnota in juni 2010 door uw Staten. Het in deze voordracht gepresenteerde werkkader bouwt voort op het werkscenario van 15 oktober. Op onderdelen is dit scenario aangepast en/of nader ingevuld.

0. Inleiding

Bij brief van 15 oktober, nr. 2009-60.53/42/A.16, GMO, hebben wij uw Staten geïnformeerd over de provinciale financiën op langere termijn. Wij hebben ons werkscenario voor invulling van de benodigde bezuinigingen aangegeven en toegelicht met de hieraan gekoppelde uitnodiging om in gesprek te gaan over ons voorstel. U hebt hierover met ons gesproken in uw vergadering van de Commissie Bestuur en Financiën van 18 november 2009. Bij brief van 25 november hebben wij u op verzoek van de commissie over enkele onderwerpen nadere informatie verstrekt. Die is betrokken bij het debat in tweede termijn door de commissie op 2 december.

Naar aanleiding hiervan en ter uitvoering van enkele aandachtspunten die al in onze brief van 15 oktober waren benoemd bieden wij u nu onze aangekondigde Voordracht Kaderstelling aan. Hiermee beogen wij de hoofdlijnen van het werkscenario verder uit te werken. Uiteraard hebben wij daarbij de signalen uit het overleg van de commissie verwerkt.

Achtereenvolgens behandelen we de volgende onderwerpen:

1. De context: Stand van zaken rijksbezuinigingen ("verdiepingsslag" en nadere bezuinigingen), commissie Stuivering en wijziging van het provinciaal belastinggebied.
2. Visie op de rol van de provincie Groningen in de toekomst.
3. Het werkkader; algemene aspecten.
4. Het werkkader per programma.
5. Gevolgen voor personeel en organisatie
6. Gevolgen voor gesubsidieerde instellingen
7. Conclusies op hoofdlijn naar aanleiding van het beraad in de Commissie.
8. Incidentele kosten
9. Knelpunten.
10. Risico's.

Een financiële uitwerking van het werkkader is bij deze voordracht gevoegd in de volgende bijlagen:

1. Samenvatting aangepast werkkader op themaniveau (ter vaststelling).
2. Uitwerking werkkader per thema (ter informatie).
3. Mogelijke fasering van voorgenomen bezuinigingen en confrontatie met financieel perspectief (ter informatie).
4. Vrijval en heroverwegingen bestemmingsreserves en vrijval in balansprojecten (ter vaststelling).
5. Toelichting bij overzicht vrijval en heroverweging (ter informatie).
6. Projecten RSP en MIT (ter informatie).

1. Financiële verhouding Rijk-provincies en het provinciaal belastinggebied

In de provinciale meerjarenramingen hebben wij tot nu toe alleen rekening gehouden met de gevolgen van een mogelijke korting van € 300 miljoen op het Provinciefonds en hebben wij een beperkt voorschot genomen op mogelijke aanvullende rijksbezuinigingen vanaf 2012 via het hanteren van de nullijn voor het accres Provinciefonds.

Over de omvang van de rijksbezuinigingen en de mate, waarop die neerslaan op de provinciale begroting kan nog geen duidelijkheid worden gegeven. Wel lijkt de verwachting gerechtvaardigd, dat ons nog substantiële wijzigingen te wachten staan. Met de nu geformuleerde taakstelling is het onze ambitie om de hele operatie in een keer te kunnen uitvoeren. Gezien de onzekerheden over omvang van de rijksbezuinigingen kunnen wij niet met zekerheid aangeven of dit zal lukken. De volgende onderwerpen staan momenteel op de bestuurlijke agenda:

- a. Verdiepingsslag van de voorgenomen korting op het Provinciefonds van € 300 miljoen (discussie over omvang en invulling van taakstelling)
- b. Gevolgen van door 19 werkgroepen voor te stellen bezuinigingsmaatregelen voor de rijksbegroting.
- c. Evaluatie normering Gemeente- en Provinciefonds ter onderbouwing van een nieuwe normering met ingang van 2012.
- d. Herverdeling Provinciefonds.
- e. Wijziging provinciaal belastinggebied.

Verdiepingsslag

De verdiepingsslag van de voorgenomen korting op het Provinciefonds van € 300 miljoen is inmiddels afgerond voor wat betreft de omvang van de uitname. Dit heeft geen unaniem advies opgeleverd. Rijk en provincies interpreteren de ontwikkelingen in de financiële verhoudingen verschillend en komen evenmin tot gedeelde conclusies. De bestuurlijke IPO-adviescommissie BFEW heeft op 26 november 2009 besproken welke inzet aan de rapportage moet worden verbonden, zoals onder meer de onlosmakelijke koppeling van een dergelijke korting aan een voor de provincies acceptabele decentralisatie van taken en het in overleg met het kabinet tot stand brengen van een nieuw provinciaal belastinggebied. Dit advies is voorgelegd aan een GS-conferentie van alle colleges van GS op 1 december 2009 en is in een eerste ronde van bestuurlijk overleg met het rijk besproken op 3 december 2009. Dit overleg heeft nog geen resultaat opgeleverd. De provincies zullen in februari 2010 met voorstellen komen. Daarna vindt verder overleg met het rijk plaats.

Aanvullende bezuinigingen rijksbegroting (Nederland 2020)

De verwachting is dat het tekort van het Rijk in 2010 zal oplopen tot 6,3% van het Bruto Binnenlands Product (BBP). Uitgaande van een BBP van € 580 miljard betekent dit een tekort van circa € 36,5 miljard op de rijksbegroting. Het tekort zal de komende jaren zonder nadere maatregelen op dat niveau blijven hangen. Het kabinet onderzoekt onder de noemer Nederland 2020 op een twintigtal terreinen de mogelijkheden tot structurele bezuinigingen. Voor de provincies is naast de uitkomsten op de verschillende beleidsvelden vooral het onderzoek van belang dat zich richt op het openbaar bestuur. Pas in de loop van volgend jaar (Voorjaarsnota Rijk) zal meer duidelijkheid ontstaan over omvang en inhoud van al deze bezuinigingsvoorstellen.

Provincies en gemeenten lopen het gevaar bij al deze heroverwegingen dubbel te worden belast: via de maatregelen die de provincies en gemeenten direct raken en via de doorwerking van de bezuinigingen op de accressen door de normeringsystematiek. Als de heroverweging leidt tot bezuinigingen van 20% op de rijksbegroting zullen deze via de normeringsystematiek leiden tot 20% lagere uitkeringen uit Provincie- en Gemeentefonds. Een beperking van het Provinciefonds met 20% zou betekenen dat op het Provinciefonds nog eens zo'n € 200 miljoen aanvullend wordt

bezuinigd. Elke € 100 miljoen die extra op het Provinciefonds wordt bezuinigd betekent voor onze provincie een inkomstenderving van circa € 5,4 miljoen (uitgaande van de huidige verdeelsleutel)

Normering Provinciefonds vanaf 2012

In het voorjaar 2009 tussen Rijk, VNG en IPO gesloten akkoord is afgesproken om in najaar 2010 de normeringssystematiek van Gemeente- en Provinciefonds en de tijdelijke afwijking daarvan in 2009-2011 te evalueren. Uitgangscriteria in de evaluatie zijn stabiliteit, evenredigheid, actualiteit, inzichtelijkheid, adequate financiële compensatie en lage kosten van de systematiek. Tenzij de evaluatie anders uitwijst zal de normerings-systematiek met ingang van 2012 weer worden toegepast. In welke vorm dit geschiedt kan nu nog niet worden aangegeven. Het moet niet worden uitgesloten dat de nieuwe systematiek in financiële zin mogelijk ongunstiger uitpakt dan de huidige. Elke procentpunt die het accres jaarlijks lager uitvalt betekent voor onze provincie een inkomstenderving van circa € 565.000,-- per jaar (uitgaande van de huidige verdeling en rekening houdend met een korting van € 300 miljoen in 2011).

Herverdeling Provinciefonds

De commissie Stuiveling is door het IPO ingesteld om een voorstel voor een nieuwe herverdeling te maken. De commissie heeft in een tussenrapportage inmiddels laten weten dat voor een eerlijke en stabiele verdeling van middelen een goede vergelijkbaarheid van provinciale cijfers noodzakelijk is en dat die vergelijkbaarheid momenteel ontbreekt. De commissie poogt betere kengetallen te ontwikkelen en op basis daarvan tot een voorstel te komen. Dat zal in januari gereed zijn. In een conferentie van alle colleges van GS van februari 2010 zullen wij het verdeelvoorstel van de commissie Stuiveling bespreken.

In de nieuwe verdeling van het Provinciefonds spelen de omvang van de provinciale vermogens en de inkomsten uit de opcenten op de motorrijtuigen waarschijnlijk een belangrijke rol. Bij de vorige herverdeling van het Provinciefonds zijn beperkingen gesteld aan de maximaal toelaatbare herverdeeeffecten, namelijk maximaal + of - 5%. In een eerder stadium hebben de provincies uitgesproken deze keer geen begrenzing aan de herverdeeeffecten te willen stellen. Een herverdeeeffect van 1% betekent voor onze provincie een verschil van ongeveer € 750.000,-- (rekening houdend met een korting van € 300 miljoen in 2011).

Provinciaal belastinggebied

Het kabinet heeft inmiddels overeenstemming bereikt over de invoering van de kilometerheffing, waardoor vanaf 2013 de Motorrijtuigenbelasting wordt afgebouwd en provinciale opcenten op de motorrijtuigenbelasting niet meer mogelijk zijn. Het volgende kabinet zal het definitieve besluit nemen over de invoering van de kilometerheffing. Verwacht wordt dat de Wet kilometerprijs zal ingaan in 2012 en dat de personenauto's ingaande 2013 aan de beurt zijn. Zodra het eerste contingent personenauto's onder de Wet kilometerheffing gaat vallen, moet er een nieuw provinciaal belastinggebied zijn. In de huidige veronderstelling dus in 2013. Het IPO houdt het kabinet aan de afspraak dat er dan een nieuwe provinciale belasting komt. Dit voorjaar hebben de provincies in het IPO al de voorkeur uitgesproken voor het alternatief van de ingezetenenheffing. De vorm waarin (per inwoner of per huishouden) moet nog nader worden bekeken. De uiteindelijke voorkeur van de provincies zal waarschijnlijk afhangen van de hoogte van de invorderingskosten.

Onze inkomsten uit de opcenten motorrijtuigenbelasting worden voor 2010 geraamd op circa € 45 miljoen en onze vrije zoom op circa € 21 miljoen. De huidige omvang van het provinciale belastinggebied bedraagt ongeveer € 1,95 miljard, waarvan bijna € 1,4 miljard aan inkomsten en ruim € 0,55 miljard aan vrije zoom. Een eventuele beperking van de omvang van het provinciale belastinggebied zal allereerst ten koste gaan van de vrije zoom in de belastingen en daarmee de mogelijkheid beperken om structurele risico's op te kunnen vangen door een verhoging van de provinciale belastingen.

Wij verwachten dat meer duidelijkheid zal zijn ontstaan over tenminste de onderwerpen Verdiepingsslag en herverdeling Provinciefonds op het moment dat u deze voordracht behandelt. Voor zover dit het geval is zullen wij u daarover zo spoedig mogelijk informeren.

2. Visie op rol van de provincie Groningen in de toekomst

De hierboven geschetste ontwikkelingen kunnen grote impact hebben op de totale omvang van de bezuinigingen, waarmee we te maken krijgen. Dat beeld zal in het verdere verloop van het proces duidelijker worden.

Wat ook precies het resultaat is: essentieel is volgens ons dat het niet alleen moet gaan over wat we niet meer of wat we minder doen, maar vooral over wat we juist wel willen blijven doen en waar we het verschil als provincie willen (blijven) maken. We beschikken over een recent vastgesteld Provinciaal Omgevingsplan (POP), waarin staat aangegeven welke rollen wij willen vervullen. Met de maatschappelijke problemen en opgaven die zich binnen onze provincie voordoen en binnen onze bestuurlijke en maatschappelijke verhoudingen, zien wij ook in de toekomst een belangrijke rol weggelegd voor de provincie als middenbestuurslaag. Kansen en uitdagingen die zich aandienen willen we blijven grijpen.

In met name de regio's Centraal Groningen en de Eemsdelta zijn ondanks de crisis belangrijke economische ontwikkelingen aan de orde, waarin wij een zeer actieve rol vervullen. De uitvoering van het Regio Specifiek Pakket Zuiderzeelijn (RSP) biedt de komende jaren goede kansen voor verdere structuurversterking, maar om die te benutten is een grote inzet nodig. Het RSP staat bij ons niet ter discussie. De middelen uit de verkoop van de aandelen Essent worden daarmee volgens afspraak op een goede manier ingezet voor de cofinanciering van de ook uit nationaal oogpunt belangrijke projecten uit het RSP. Een overzicht van de betreffende projecten is opgenomen in bijlage 6.

Het debat over de gevolgen van klimaatverandering woedt mondiaal nog in volle hevigheid en zal ongetwijfeld tot nader energiebeleid en adaptatiebeleid moeten voeren.

Tegelijkertijd hebben we ook vastgesteld dat de krimpproblematiek in delen van de provincie nadrukkelijk op de agenda moest komen. Wij zijn daar hard mee bezig. En zonder dat wij de illusie hebben dat de provincie dat alleen kan oplossen, beschouwen wij het bestrijden van de bijzonder ongewenste gevolgen van de krimp als een van de grote opgaven voor de komende jaren.

Het gegeven, dat de rijksbezuinigingen ons dwingen tot drastische ingrepen in de provinciale financiële huishouding verandert niets aan onze hoofdoriëntatie op een duurzame ontwikkeling van onze provincie, zodat ook de toekomstige generaties kunnen wonen en werken in een gebied, waarvan de belangrijke karakteristieken en waarden zijn behouden. Het dwingt ons wel om ons nader te beraden hoe we onze rollen nog meer gefocust kunnen vervullen op die zaken, waar wij duidelijke toegevoegde waarde leveren, naast de inbreng die andere maatschappelijke partners en overheden kunnen en moeten bieden. In dat opzicht beschouwen we de positie van de provincie Groningen anders dan die in, bijvoorbeeld, de randstedelijke verhoudingen. We zien voor ons op tal van terreinen een duidelijke toegevoegde waarde.

Wij blijven de investeringsagenda uitvoeren, maar noodgedwongen met minder middelen.

We beschikken over een adequate organisatie die in staat is om efficiënt en effectief te opereren. We zijn al bezig met een verandertraject om de organisatie nog beter te laten aansluiten op onze strategische doelen: een kleinere, hoogkwalitatieve organisatie. Een organisatie, die in staat is op strategisch niveau flexibel in te spelen op de wisselende integrale opgaven.

3. Het werkkader, algemene aspecten

3.1. Korting op wettelijke taken

Ons uitgangspunt is, dat wettelijke taken ook in de toekomst op een adequaat niveau moeten kunnen worden uitgevoerd. Toch vinden we, dat bij een operatie als deze uitvoering van wettelijke taken niet geheel buiten schot kan blijven.

Wij zijn van mening dat geen verdere efficiencykortingen mogelijk zijn. In het kader van het lopende project "Kleiner en Beter" is de ruimte om efficiencywinst te boeken al volledig afgeroomd. Dat impliceert dat elke taakstelling bij de wettelijke taken neerkomt op het verlagen van ons ambitieniveau. Dit dwingt tot een afweging op de verschillende terreinen of wij de gevolgen hiervan accepteren. Bij de door ons voorgestelde korting van gemiddeld 5% zullen de volgende gevolgen optreden:

programma	gevolgen korting op wettelijke taken
Wonen	<ul style="list-style-type: none"> • minder inzet voor afstemmingsoverleggen met regio, rijk en Duitsland • minder inzet voor inhoudelijke bijdragen aan integrale projecten • minder inzet op ondersteuning van gemeenten en regio's • minder inzet bouwheerschap bij gemeentelijke projecten Dus: minder proactief, minder integraal en minder ruimtelijke kwaliteit.
Karakteristiek	<ul style="list-style-type: none"> • Binnen PLG accent van bezuiniging op Landschap en SEV. • minder inzet op Nb-taken in Eemsdelta Dus: minder kwaliteit van vergunningen en gebiedsgerichte planontwikkeling..
Bereikbaar	<ul style="list-style-type: none"> • minder beleidsuitvoering bij verkeersveiligheid en fietsverkeer. • minder groot onderhoud • minder budget voor geluidarm asfalt. Groter risico op toename achterstallig onderhoud en beperktere realisering milieudoelen.
Schoon en Veilig, milieu	<ul style="list-style-type: none"> • aantallen toezichtbezoeken wordt verminderd • bij vergunningverlening verminderen van personele inzet voor advisering • bij vergunningverlening minder inzet op acquisitiefase. Dus: kans op slechter naleefgedrag en op meer incidenten, minder integrale aanpak van vergunningverlening en groter risico op beroepzaken.
Schoon en Veilig, water	<ul style="list-style-type: none"> • Regierol wordt zeer beperkt; zal in praktijk deels overgaan naar waterschappen. • Risico op negatief Inspectierapport kustveiligheid.
Jeugdzorg	<ul style="list-style-type: none"> • Terugval naar uitvoeringsniveau van voor de Nota Sturen op jeugdzorg Dus: risico's doordat niet meer actief in verschillende belangrijke werkprocessen kan worden geparticipeerd. Bijv. wederom wachtlijstdiscussies
Cultuur	<ul style="list-style-type: none"> • Beperktere ondersteuning voor de culturele infrastructuur.
Bestuur	<ul style="list-style-type: none"> • Minder mogelijkheden om grote evenementen te steunen

Uit dit overzicht blijkt, dat ook een korting van 5% al aanwijsbare negatieve gevolgen heeft voor onze beleidsrealisatie. Juist omdat het hier gaat om onze kerntaken vinden we dat hier niet verder moet worden teruggaan in dienstverlening dan financieel noodzakelijk is. Bij een korting van meer dan 5% zal een adequaat niveau niet meer haalbaar zijn..

3.2 Reserve Leefbaarheid Krimpgebieden

Wij willen in de krimpgebieden op integrale wijze een bijdrage leveren aan het voorkomen en mogelijk oplossen van leefbaarheidvraagstukken op het terrein van wonen, onderwijs, zorg, gezondheid, sociaal-economische vitalisering, kwetsbare groepen en voorzieningenniveau. Dit door middel van de in het POP aangegeven woon- en leefbaarheidplannen en de uitvoering van de concrete maatregelen die daaruit voortvloeien. Wij willen hiertoe een bestemmingsreserve "Leefbaarheid krimpgebieden" inrichten en deze bestemmingsreserve de komende 10 jaren voeden uit ESFI met € 2 miljoen per jaar.

Dit is naar zijn aard een integrale opgave, die de komende jaren veel bestuurlijke en ambtelijke inzet vanuit verschillende portefeuilles zal vergen. Het gaat niet enkel om een andere inzet van financiële middelen, maar ook om een transformatie te bewerkstelligen naar een andere rolinvulling. De vorming van deze reserve moet gemeenten ondersteunen om vanuit hun eigen verantwoordelijkheid goed onderbouwde projectvoorstellen en plannen aan ons voor te leggen, op basis waarvan wij uitvoeringsgelden beschikbaar kunnen stellen.

De reserve leefbaarheid krimpgebieden is aan de ene kant bedoeld voor de cofinanciering van aard en nagelvaste voorzieningen, aan de andere kant voor procesbegeleiding en (co)- financiering van deskundigen, die worden betrokken bij onderzoek, analyse en uitvoering van maatregelen. Criteria hiervoor moeten nog worden opgesteld. Ze zullen te zijner tijd ter vaststelling aan u worden voorgelegd indien dit concept wordt overgenomen.

3.3 Verwerken van meevallers en tegenvallers

In de brief van 15 oktober aan uw Staten zijn de uitgangspunten gepresenteerd over hoe we om gaan met eventuele mee- en tegenvallers. Die uitgangspunten brengen wij via deze voordracht nogmaals onder uw aandacht.

Meevallers

De berekeningen in ons scenario bestaan uiteraard deels uit aannames. Dat betekent dat er ook meevallers aan de orde kunnen zijn in de komende jaren. Op het vlak van de inkomstenontwikkeling uit de Essentgelden hebben we een behoedzame raming gemaakt. Als zich inderdaad meevallers voordoen en er een sluitend meerjarenperspectief is, willen we die meevallers als volgt benutten:

1. voor de financiering van de in enig jaar te verwachten afkoopsommen wegen;
2. het creëren van minimaal € 2 miljoen per jaar aan flexibel budget;
3. van het resterende overschot zal 50% worden aangewend om de ruimte voor cofinanciering via de reserve Provinciale Meefinanciering incidenteel weer te laten groeien totdat dit op niveau van totaal maximaal € 7 miljoen per jaar is;
4. de andere helft is bestemd voor versterking van onze vermogenspositie.

Tegenvallers

Het valt niet uit te sluiten dat nog mogelijke aanvullende bezuinigingen van rijkszijde op ons af komen. Als dat zich voordoet gaan we die effecten niet compenseren met extra inzet van provinciale middelen. De bezuinigingen zullen in de betreffende sector moeten worden opgevangen en als sprake is van provinciale cofinanciering op het betreffende terrein, zullen wij dat aandeel ook evenredig naar beneden bijstellen.

4. Het werkkader per programma

4.1. Ondernemend Groningen

Dit programma bestaat volledig uit autonome taken. Wij vinden sociaal-economische stimulering en werkgelegenheid van belang om de leefbaarheid in de hele provincie zo veel mogelijk op peil te houden. Kern van onze taakopvatting ligt bij de samenhang met belangrijke kansen voor werkgelegenheid en innovatie en met de ruimtelijke ontwikkeling. Vanwege die redenen zijn de beleidsvelden, "fysieke bedrijfsomgeving", en "marktsectoren" ontzien in het werkkader. En hoewel wij strikt genomen werkgelegenheid en arbeidsmarktbeleid als primair een taak van rijk en gemeenten zien vinden we toch, dat we dit in onze Groningse omstandigheden niet geheel los kunnen laten. We zullen de beperktere middelen zeer gericht moeten inzetten.

Bij de bezuinigingen in dit programma worden daarom posten die hier met name mee te maken hebben enigszins ontzien.

We willen in het beleid een algemene oriëntatie op onze speerpuntsectoren. Die speerpuntsectoren kunnen in de tijd variëren al naar gelang de kansen en bedreigingen die u ziet. Daarin past niet het structureel beschikbaar stellen van specifieke middelen voor specifieke sectoren als landbouw en recreatie en toerisme. Zij zullen net als andere sectoren vanuit de algemene beleidsvisie worden benaderd. Marketing Groningen willen we - al zien we het niet als primaire taak voor de provincie - toch in ieder geval deels blijven steunen. Landbouw zal t/m 2013 onderdeel gaan uitmaken van het PLG. Daarna wordt de specifieke inzet hiervoor beëindigd.

Ondernemend Groningen

(bedragen x € 1.000,--)

Thema	netto basisbedrag 2009			voorgestelde bezuiniging			resteert na bezuiniging		
	autonoom	wettelijk	totaal	autonoom	wettelijk	totaal	autonoom	wettelijk	totaal
Bedrijvigheid:									
- apparaatskosten	3.755,0	0,0	3.755,0	1.461,3	0,0	1.461,3	2.293,7	0,0	2.293,7
- subsidies	331,8	0,0	331,8	40,0	0,0	40,0	291,8	0,0	291,8
- overige programmakosten	673,0	0,0	673,0	196,2	0,0	196,2	476,8	0,0	476,8
	4.759,8	0,0	4.759,8	1.697,5	0,0	1.697,5	3.062,3	0,0	3.062,3
Landbouw:									
- apparaatskosten	390,2	0,0	390,2	390,2	0,0	390,2	0,0	0,0	0,0
- subsidies	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
- overige programmakosten	109,6	0,0	109,6	109,6	0,0	109,6	0,0	0,0	0,0
	499,8	0,0	499,8	499,8	0,0	499,8	0,0	0,0	0,0
Recreatie en toerisme:									
- apparaatskosten	516,2	0,0	516,2	416,2	0,0	416,2	100,0	0,0	100,0
- subsidies	351,9	0,0	351,9	176,0	0,0	176,0	176,0	0,0	176,0
- overige programmakosten *)	391,4	0,0	391,4	374,8	0,0	374,8	16,6	0,0	16,6
	1.259,5	0,0	1.259,5	967,0	0,0	967,0	292,6	0,0	292,6
Totaal	6.519,1	0,0	6.519,1	3.164,3	0,0	3.164,3	3.354,8	0,0	3.354,8

*) Vanaf 2012 deels in te zetten voor ondersteuning toeristische promotie voor de periode 2012 t/m 2015 of zoveel langer als nodig is.

4.2. Wonen

Dit programma bestaat voor rond de 80% uit wettelijke taken. Wonen (ontwikkeling van de woningbouw en herstructurering) wordt in Noord- en Oost-Groningen meegenomen als onderdeel van de krimpproblematiek. In de regio Centraal Groningen willen we de opgebouwde samenwerking met de verschillende partners voortzetten. De autonome middelen voor de vliegende brigade en het stimuleringskrediet ISV worden geschrapt.

Bij Ruimtelijke ontwikkeling zullen we onze inzet in de veelal zeer arbeidsintensieve afstemmings-overleggen met de noordelijke provincies, het Rijk en Duitsland voor de voorbereiding van de diverse beleidsnota's terug moeten brengen. Ondersteuning van gemeenten en regio's met onze expertise zal worden beëindigd dan wel alleen worden voortgezet tegen een volledige kostenvergoeding voor zover capaciteit beschikbaar is. De rol van het bouwheerschap zal ten koste van gemeentelijke projecten worden versterkt voor provinciale projecten. Tot slot hebben wij vastgesteld, dat de uitvoering van de Omgevingsverordening nog niet optimaal verloopt. Door meer informatieverschaffing en door actief de dialoog aan te gaan met gemeenten en hun adviseurs willen we hier een bezuiniging mogelijk maken doordat ontwerpbestemmingsplannen vooraf goed worden afgestemd op deze Verordening

Wonen

(bedragen x € 1.000,--)

Thema	netto basisbedrag 2009			voorgestelde bezuiniging			resteert na bezuiniging		
	autonoom	wettelijk	totaal	autonoom	wettelijk	totaal	autonoom	wettelijk	totaal
Ruimtelijke ontwikkeling:									
- apparaatskosten	0,0	3.644,0	3.644,0	0,0	182,2	182,2	0,0	3.461,8	3.461,8
- subsidies	913,0	0,0	913,0	228,2	0,0	228,2	684,7	0,0	684,7
- overige programmakosten	161,2	362,1	523,3	125,7	18,1	143,8	35,5	344,0	379,5
	1.074,2	4.006,1	5.080,3	353,9	200,3	554,3	720,2	3.805,8	4.526,0
Technische infrastructuur:									
- apparaatskosten	0,0	115,7	115,7	0,0	5,8	5,8	0,0	109,9	109,9
- subsidies	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
- overige programmakosten	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	0,0	115,7	115,7	0,0	5,8	5,8	0,0	109,9	109,9
Totaal	1.074,2	4.121,8	5.195,9	353,9	206,1	560,0	720,2	3.915,7	4.635,9

4.3. Karakteristiek Groningen

Dit programma bestaat grotendeels uit wettelijke taken. Het PLG is hiervan het meest substantiële deel. We tornen in beginsel niet aan het PLG, dat tot en met 2013 van kracht is. Te zijner tijd moet worden gezien wat nadien met het PLG gebeurt. Als het Rijk hierop gaat bezuinigen gaan we dat niet uit eigen middelen compenseren. Er zal in dat geval een evenredige korting op onze provinciale bijdrage worden toegepast conform het principe samen trap op en trap af. Dat geldt ook, indien het rijk al tijdens de looptijd van het PLG een bezuiniging zou gaan opleggen.

Mede naar aanleiding van de diverse opmerkingen hierover in uw commissie Bestuur en Financiën hebben we nader overwogen, of en hoe de monitoring van ontwikkelingen in natuur en landschap op enigerlei wijze in stand zou kunnen blijven. Onze conclusie is, dat de huidige organisatie van het biologisch meetnet dient te worden omgevormd tot een Kenniscentrum Natuur en Landschap, waarin op een moderne manier veldgegevens worden verzameld (in het veld en via landelijke bestanden), geïnterpreteerd en gepresenteerd en adviezen worden verstrekt.

Voor de uitvoering van het PLG leggen we noodgedwongen het accent op realisering van de rijksdoelen zoals natuur en in mindere mate op de specifieke provinciale doelen zoals landschap en sociaal-economische vitalisering.

Karakteristiek Groningen

(bedragen x € 1.000,--)

Thema	netto basisbedrag 2009			voorgestelde bezuiniging			resteert na bezuiniging		
	autonoom	wettelijk	totaal	autonoom	wettelijk	totaal	autonoom	wettelijk	totaal
Natuur en landschap:									
- apparaatskosten	0,0	1.496,0	1.496,0	0,0	89,8	89,8	0,0	1.406,2	1.406,2
- subsidies	0,0	771,4	771,4	0,0	38,6	38,6	0,0	732,8	732,8
- overige programmakosten	271,5	75,0	346,5	33,5	3,8	37,3	238,0	71,3	309,3
	271,5	2.342,4	2.614,0	33,5	132,1	165,6	238,0	2.210,3	2.448,3
PLG:									
- apparaatskosten	935,0	1.758,6	2.693,6	467,5	87,9	555,4	467,5	1.670,7	2.138,2
- subsidies	558,0	94,6	652,6	139,5	4,7	144,2	418,5	89,9	508,4
- overige programmakosten	1.356,5	2.726,3	4.082,8	0,0	136,3	136,3	1.356,5	2.590,0	3.946,5
	2.849,5	4.579,5	7.429,0	607,0	229,0	836,0	2.242,5	4.350,6	6.593,0
Totaal	3.121,0	6.922,0	10.043,0	640,5	361,1	1.001,6	2.480,5	6.560,9	9.041,4

4.4. Bereikbaar Groningen

Dit programma bestaat grotendeels uit wettelijke taken en wordt financieel in belangrijke mate gedragen door doeluitkeringen van het Rijk, zoals de BDU. Het heeft geen zin om hieraan te tornen. De ontwikkelingsmogelijkheden in de toekomst zullen vooral worden bepaald door de vraag in hoeverre nog komende rijksbezuinigingen zullen neerslaan op de BDU.

Cruciaal voor de mogelijkheden op het vlak van infrastructuur is het RSP. Het RSP-akkoord staat voor ons niet ter discussie, zodat wij de uitvoering hiervan voortvarend doorzetten. Daarmee behouden we de komende jaren een pakket aan investeringen dat van grote betekenis is voor de ontwikkeling van de provincie.

Bezuinigingen zullen hier vooral worden gevonden door minder middelen voor beleidsuitvoering bij verkeersveiligheid en fietsverkeer. Voorts wordt gekort op budgetten voor groot onderhoud en voor de inzet van geluidarm asfalt. Tot slot is op termijn - na het plegen van een aantal investeringen voor uitbreiding van afstandsbediening - bezuiniging mogelijk op het aantal brugbedienaren.

Een korting bij verkeersveiligheid is verantwoord omdat vooral de weginfrastructuurprojecten MIT/RSP naar verwachting een substantiële verkeersveiligheidswinst zullen opleveren. De uitvoering van fietsbeleid richt zich vooral op de fietsroutes Plus. Die zijn kostbaar. Voor uitvoering moet lang worden gespaard. Door de korting wordt die periode verlengd.

Het MIT wordt in grote lijnen conform plan uitgevoerd, zij het binnen een strakker financieel kader doordat we de bandbreedte voor de kostenramingen hebben ingeperkt. Enkele projecten worden getemporeerd tot na 2020. Reden hiervoor is, dat als gevolg van externe ontwikkelingen de uitvoering van de betreffende projecten niet conform het vastgestelde tijdpad zullen kunnen worden uitgevoerd. We gaan ervan uit, dat eventuele tegenvallers worden opgevangen binnen het MIT.

Indien projecten onverhoopt niet doorgaan vallen de betreffende gereserveerde middelen terug naar de ESFI. Een nieuwe bestemming voor deze middelen zal resultante zijn van een brede afweging in ons college, waarbij uiteraard het gegeven dat het oorspronkelijk om middelen uit het ESFI gaat een relevante factor is. De beschikbare personele capaciteit om het MIT uit te voeren is mogelijk te krap, ook met inachtneming van de te temporiseren projecten. We vinden het daarom gewenst om binnen stringente randvoorwaarden (uitgangspunt moet zijn: "Nee, tenzij") enige ruimte te bieden om voorbereidingskosten ten laste te brengen van het projectkrediet en stellen voor om de criteria voor gebruikmaking van de reserve ESFI in deze zin te verruimen.

Bereikbaar Groningen

(bedragen x € 1.000,--)

Thema	netto basisbedrag 2009			voorgestelde bezuiniging			resteert na bezuiniging		
	autonoom	wettelijk	totaal	autonoom	wettelijk	totaal	autonoom	wettelijk	totaal
Mobiliteit:									
- apparaatskosten	44,0	2.473,0	2.517,0	44,0	123,7	167,7	0,0	2.349,4	2.349,3
- subsidies	308,1	348,8	656,9	308,1	17,4	325,5	0,0	331,4	331,4
- overige programmakosten	2,7	437,9	440,7	2,7	21,9	24,6	0,0	416,0	416,1
	354,8	3.259,8	3.614,6	354,8	163,0	517,8	0,0	3.096,8	3.096,8
Infrastructuur:									
- apparaatskosten	0,0	12.402,1	12.402,1	0,0	620,1	620,1	0,0	11.781,9	11.781,9
- subsidies	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
- overige programmakosten	-264,8	9.554,9	9.290,1	-264,8	477,7	212,9	0,0	9.077,2	9.077,2
	-264,8	21.957,0	21.692,1	-264,8	1.097,8	833,0	0,0	20.859,1	20.859,1
Totaal	90,0	25.216,7	25.306,7	90,0	1.260,8	1.350,8	0,0	23.955,9	23.955,9

4.5. Schoon en veilig Groningen

De uitvoering van milieu- en waterwetgeving bestaat grotendeels uit wettelijke taken. Specifieke bezuinigingen worden vooral gerealiseerd bij duurzaam bodembeheer doordat het project Ketenbeheer Grond conform planning kan worden afgerond en bij openbare orde en veiligheid. Op dit laatste beleidsveld gaan verschillende taken over naar gemeenten.

We gaan er van uit, dat de komende jaren een aantal belangrijke knelpunten bij bodemsanering zullen zijn opgelost. Bij alle voormalige gasfabrieksterreinen is de sanering inmiddels in voorbereiding, in uitvoering of zelfs al uitgevoerd. Aan een aantal slepende kwesties wordt momenteel hard getrokken en uit de recente inventarisatie van spoedgevallen is inmiddels gebleken, dat de omvang hiervan te overzien is.

Voor het energie- en klimaatbeleid zal - onder handhaving van de prioriteit, die dit onderwerp in het POP heeft gekregen - een vernieuwde insteek moeten worden ontwikkeld. Verschillende programma's lopen in 2010 en 2011 af. In het komende POP-uitvoeringsprogramma willen wij aangeven, wat binnen de huidige financiële mogelijkheden de speerpunten moeten zijn. Wij zullen daarbij prioriteit geven aan onderwerpen, waar het rendement van beleid en onze eigen beïnvloedingsmogelijkheid het grootst zijn en waar de aansluiting bij onze integrale en gebiedsgerichte aanpak optimaal is.

Een zwaar accent moet worden gelegd op kansen in het Eemsdeltagebied en op uitvoering van het Noordelijk Energieakkoord. Ons uitgangspunt is, dat gebruik moet worden gemaakt van de aanwezige kennisinfrastructuur en dat wij vooral andere partijen moeten stimuleren en steunen om door het doen van investeringen resultaten op hun domein te boeken.

Schoon/veilig Groningen

(bedragen x € 1.000,-)

Thema	netto basisbedrag 2009			voorgestelde bezuiniging			resteert na bezuiniging		
	autonoom	wettelijk	totaal	autonoom	wettelijk	totaal	autonoom	wettelijk	totaal
Water:									
- apparaatskosten	0,0	2.631,5	2.631,5	0,0	131,6	131,6	0,0	2.500,0	2.500,0
- subsidies	355,2	0,0	355,2	0,0	0,0	0,0	355,2	0,0	355,2
- overige programmakosten	-68,8	-98,5	-167,3	150,0	-4,9	145,1	-218,8	-93,6	-312,4
	286,4	2.533,0	2.819,4	150,0	126,7	276,7	136,4	2.406,4	2.542,8
Milieu:									
- apparaatskosten	0,0	11.979,1	11.979,1	0,0	599,0	599,0	0,0	11.380,2	11.380,2
- subsidies	501,4	125,8	627,2	125,4	6,3	131,6	376,1	119,5	495,6
- overige programmakosten	954,9	1.113,7	2.068,5	520,1	55,7	575,8	434,8	1.058,0	1.492,7
	1.456,3	13.218,6	14.674,8	645,5	660,9	1.306,4	810,8	12.557,7	13.368,5
Risicobeleid/veiligheid:									
- apparaatskosten	1.444,0	-242,7	1.201,3	430,0	-12,1	417,9	1.014,0	-230,6	783,5
- subsidies	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
- overige programmakosten	91,3	50,0	141,3	91,3	2,5	93,8	0,0	47,5	47,5
	1.535,3	-192,7	1.342,6	521,3	-9,6	511,7	1.014,0	-183,1	831,0
Totaal	3.278,0	15.558,9	18.836,9	1.316,8	777,9	2.094,7	1.961,2	14.781,0	16.742,2

4.6. Gebiedsgericht

Afgezien van het opstellen van het POP gaat het hier in het algemeen om autonome taken. We blijven een gebiedsgerichte benadering in ons werk (in de in het POP benoemde gebieden) van belang vinden. De invulling wordt aangepast: We beëindigen de deelname aan regioprogramma's en richten ons specifiek op de POP-gebiedsopgaven met een scherpere focus op de meest prioritaire gebieden en thema's.

Ten opzichte van het werkscenario hebben we inmiddels een zekere uitwerking gepleegd. Er loopt binnen de ambtelijke organisatie een onderzoek, hoe de bestuurlijke en ambtelijke drukte in gebiedsgericht Groningen kan worden verminderd. In de afgelopen jaren is - met alle positieve intenties - een veelheid van samenwerkingsvormen ontstaan. Soms meer vanuit een sectorale inhoudelijke insteek, soms meer vanuit de middenkant en soms vanuit een integrale agenda. In ieder geval beëindigen wij na afloop van de huidige regioprogramma's de ambtelijke en bestuurlijke inzet hiervoor. Dat levert al een forse besparing op. Vervolgens willen wij in overleg met de betrokken partners bezien, wat de meest geëigende wijze is om de gemeenschappelijke ambities de komende jaren vorm te geven.

Onze inzet is er op gericht om tot een minder institutionele, specifiekere en meer probleemgerichte aanpak te komen. Dan kan worden bezien in hoeverre alle huidige ambities ook de komende jaren onverkort overeind kunnen worden gehouden. Wij kunnen niet uitsluiten, dat een nadere prioriteitstelling van de ambities aan de orde moet komen. Voor ons staat vast, dat de

Eemsdeltaregio, de Krimpgebieden en regio Centraal Groningen in die uitwerking een prominente plaats zullen moeten hebben. In de Eemsdelta komen vele gebiedsgerichte vragen bij elkaar, met als ene uiterste de enorme potenties vanuit oogpunt van economische ontwikkeling en als andere uiterste de krimp. Voor de krimpgebieden hebben we via de Reserve Leefbaarheid krimpgebieden extra geld vrijgemaakt. En al zal ook in Centraal Groningen overleg met de partners moeten komen over de financiële reikwijdte in de komende jaren, we beschouwen de winst van deze samenwerking als dermate groot, dat continuering hier voor de hand ligt.

Gebiedsgericht

(bedragen x € 1.000,--)

Thema	netto basisbedrag 2009			voorgestelde bezuiniging			resteert na bezuiniging		
	autonoom	wettelijk	totaal	autonoom	wettelijk	totaal	autonoom	wettelijk	totaal
POP:									
- apparaatskosten	2.697,6	0,0	2.697,6	1.618,5	0,0	1.618,5	1.079,0	0,0	1.079,0
- subsidies	247,5	0,0	247,5	0,0	0,0	0,0	247,5	0,0	247,5
- overige programmakosten	1.013,9	283,9	1.297,8	678,9	14,2	693,1	334,9	269,7	604,6
	3.958,9	283,9	4.242,8	2.297,5	14,2	2.311,7	1.661,4	269,7	1.931,2
Totaal	3.958,9	283,9	4.242,8	2.297,5	14,2	2.311,7	1.661,4	269,7	1.931,2

4.7. Welzijn, zorg, jeugd, cultuur

De taken in dit programma zijn hoofdzakelijk autonoom van aard. Voor zover er wel wettelijke taken zijn worden die gewoon uitgevoerd (zij het met de genoemde korting van 5%).

Welzijn

Welzijn zien wij, in navolging van het Bestuursakkoord, primair als gemeentelijke taak. We beëindigen daarom onze inzet op sectorale welzijnsonderdelen. Daar waar sprake is van een samenhang met ruimtelijk-fysieke aspecten willen wij bij welzijnstaken als gebiedsregisseur een rol blijven houden.

We beëindigen het nu geldende algemene gebiedsgerichte welzijnsbeleid, het investeringsfonds wonen, welzijn en zorg en het investeringsfonds zorg. Onze inzet richt zich erop dat het CMO zich in de toekomst vooral gaat richten op monitoringszaken. Tevens moet het als expertisecentrum een aantal steunfuncties op het gebied van jeugd, mantelzorg, minderheden en vrijwilligers uitvoeren indien en voor zover er sprake is van regionale of provinciebrede problematiek of omdat organisaties op provinciaal niveau werken. Daarnaast zien wij in CMO het onderzoeksinstituut dat cijfers over de leefsituatie van de Groninger bevolking verzamelt en bundelt. CMO ontwikkelt zich zo meer en meer in de richting van een provinciaal Sociaal Cultureel Planbureau.

De criteria voor subsidieverlening zullen worden herijkt. We zullen in de Voorjaarsnota tot een gedifferentieerde invulling komen van de algemene taakstelling. De volgende criteria zijn hierbij leidend:

- Het moet gaan om bovenlokale initiatieven.
- Er moet sprake zijn van toegevoegde waarde vanuit onze nieuwe provinciale beleidsopvattingen.
- Het moet passen in de ambities van het POP

Zorg

Op het gebied van zorg zou een consequente doorvertaling van het bestuursakkoord onaanvaardbare gevolgen hebben, want bij zorg zijn onderdelen aan de orde, die niet gerekend kunnen worden tot het gemeentelijk domein, maar eerder tot dat van Rijk en zorgverzekeraars. Wij vinden het niet acceptabel als hier maatschappelijk belangrijke activiteiten onmogelijk worden gemaakt door het volledig wegvallen van provinciale financiering en blijven hiervoor vooralsnog middelen reserveren. Organisaties zoals Zorgbelang en Sensor mogen daarom ook de komende jaren op provinciale ondersteuning blijven rekenen, al moet ook hier wel een bezuiniging worden gerealiseerd.

Jeugdzorg

Voor jeugdzorg is een bijzondere situatie aan de orde. Wij hebben in maart 2008 het rapport "Sturen op Jeugdzorg" vastgesteld en aan u gezonden. Uit het rapport bleek dat de provinciale organisatie en de formatie structureel zouden moeten worden aangepast om de taken en verantwoordelijkheden passend vorm te kunnen geven. Besluitvorming over de beschikbaarstelling van middelen hiervoor heeft plaatsgevonden in de Voorjaarsnota 2008. Hierbij is voor de jaren 2009 t/m 2012 extra budget beschikbaar gesteld, met de afspraak om in 2012 te gaan heroverwegen wat voor de navolgende periode structureel nodig zou zijn. In de begroting is hiertoe

een stelpost opgenomen van € 343.000 (zie Productenbegroting 2010, pagina 264). In het werksценario is uitgegaan van het per 2013 beëindigen van de extra inzet. Bij nader inzien menen we, dat het gewenst is om de termijn van beschikbaarstelling van deze extra middelen te verlengen tot 2015. Het gaat om een bedrag van € 377.200 (40% van € 343.000 voor 2013 en 70% voor 2014). Dat waarborgt de eerstkomende jaren een adequate inzet en geeft de gelegenheid om de resultaten van de decentralisatiediscussie af te wachten. Wij dekken dit door een heroverweging van een aantal projecten ten laste van bestemmingsreserves. Een heroverweging over het uiteindelijk benodigde structurele bedrag en de dekking daarvan zal dan in de Voorjaarsnota 2014 kunnen plaatsvinden.

Cultuur

De huidige cultuurnota loopt tot 2013. De bezuinigingen op cultuur worden daarom vanaf 2013 ingezet. Wij willen geen kaasschaafmethode hanteren. Wij kiezen voor differentiatie van bezuinigingen tussen instellingen op basis van de hieronder genoemde bestuurlijke, procedurele en inhoudelijke uitgangspunten. Daarin zal tevens efficiency een rol spelen i.v.m. de navenant door te voeren bezuinigingen op personeel.

Ons bestuurlijk uitgangspunt is, dat wij ons alleen willen richten op zaken van bovenlokaal belang, waar voor de provincie sprake is van een toegevoegde waarde. Dit kan doordat verbindingen worden gelegd binnen het cultuurbeleid of tussen actoren en sectoren. Er moet sprake zijn van een integrale benadering van vraagstukken en beleid en het organiserend vermogen moet worden bevorderd. Vanzelfsprekend moet het gaan om zaken, waarvoor de provincie ook verantwoordelijkheid draagt. Wij achten ons verantwoordelijk voor de evenwichtige spreiding van cultuur en participatie. Het Rijk is verantwoordelijk voor het aanbod (instandhouding landelijke basisinfrastructuur) en de gemeenten voor de infrastructuur (gebouwen) en afname.

Ons procedureel uitgangspunt is dat we een zo objectief mogelijke keuze van onze subsidierelaties willen kunnen maken via een op te stellen objectief toetsingskader. Dat nieuwe kader kan ertoe leiden, dat we ook historisch gegroeide relaties opnieuw willen bezien.

Versnippering willen we in onze vernieuwde aanpak tegengaan. In de Voorjaarsnota willen we een verdeling over de instellingen aangeven, zodat de instellingen dan weten, waar ze aan toe zijn en hun maatregelen kunnen treffen.

Het nieuwe toetsingskader zal in 2012 klaar zijn als basis voor een nieuwe Cultuurnota.

Inhoudelijk blijven wij ons voorlopig richten op de drie huidige programma's: "Creatieve netwerken" (richt zich op actieve participatie van inwoners van de provincie Groningen bij cultuur), "Het Verhaal van Groningen" (richt zich borgen van regionale identiteit door het realiseren van presentaties en instandhouding van de collectie Groningen) en "Dynamiek van de kunsten in stad en regio" (richt zich op versterken van het culturele klimaat en het leveren van een bijdrage aan het versterken van de economie, PR, marketing en vestigingsklimaat). Wij zullen dat (blijven) doen met behulp van incidentele subsidies, ondersteuning van instellingen met een provinciale waarde, verlenen van prijzen en het ondersteunen van steuninstellingen op een nader te bepalen wijze in een nader te bepalen omvang. NB toevoeging Hans Gerritsen

Media

De media vormen een wettelijke taak van de provincie. In de Mediawet (artikel 107) staat opgenomen dat het provinciebestuur zorg draagt voor de bekostiging van het functioneren van ten minste één regionale omroepinstelling in de provincie. Dit doet ze door vergoeding van de kosten die rechtstreeks verband houden met het functioneren van de regionale omroepinstelling, voor zover die kosten niet op andere wijze zodanig zijn gedekt dat een kwalitatief hoogwaardige programmering mogelijk is en continuïteit van bekostiging is gewaarborgd. Daarbij dient het voorzieningenniveau 2004 gegarandeerd te zijn. Wij zullen overeenkomstig de hierna in paragraaf 6 beschreven wijze de invulling van de bezuinigingstaakstelling in overleg met de betrokken instantie uitwerken.

Welzijn, sociaal beleid, jeugdzorg, cultuur

(bedragen x € 1.000,-)

Thema	netto basisbedrag 2009			voorgestelde bezuiniging			resteert na bezuiniging		
	autonoom	wettelijk	totaal	autonoom	wettelijk	totaal	autonoom	wettelijk	totaal
Welzijn en sociaal beleid:									
- apparaatskosten	1.485,1	0,0	1.485,1	1.379,0	0,0	1.379,0	106,1	0,0	106,1
- subsidies	1.996,9	0,0	1.996,9	1.094,5	0,0	1.094,5	902,4	0,0	902,4
- overige programmakosten	2.205,5	0,0	2.205,5	2.039,1	0,0	2.039,1	166,4	0,0	166,4
	5.687,5	0,0	5.687,5	4.512,6	0,0	4.512,6	1.174,9	0,0	1.174,9
Zorg:									
- apparaatskosten	135,1	180,2	315,3	135,1	9,0	144,1	0,0	171,2	171,1
- subsidies	1.080,0	0,0	1.080,0	270,0	0,0	270,0	810,0	0,0	810,0
- overige programmakosten	422,8	0,0	422,8	422,8	0,0	422,8	0,0	0,0	0,0
	1.637,9	180,2	1.818,1	827,9	9,0	836,9	810,0	171,2	981,1
Jeugdzorg:									
- apparaatskosten	0,0	1.281,1	1.281,1	0,0	389,8	389,8	0,0	891,3	891,3
- subsidies	0,0	158,2	158,2	0,0	7,9	7,9	0,0	150,3	150,3
- overige programmakosten	478,0	-0,1	478,0	0,0	0,0	0,0	478,0	-0,1	478,0
	478,0	1.439,3	1.917,3	0,0	397,7	397,7	478,0	1.041,5	1.519,6
Cultuur:									
- apparaatskosten	1.355,8	76,6	1.432,4	339,0	3,8	342,8	1.016,9	72,8	1.089,7
- subsidies	5.993,3	11.776,2	17.769,5	1.456,3	583,3	2.039,5	4.537,1	11.192,9	15.730,0
- overige programmakosten	582,4	-53,2	529,2	-159,0	-2,7	-161,6	741,4	-50,6	690,8
	7.931,6	11.799,5	19.731,2	1.636,3	584,5	2.220,7	6.295,4	11.215,1	17.510,5
Totaal	15.735,0	13.419,0	29.154,0	6.976,7	991,2	7.967,9	8.758,3	12.427,8	21.186,1

4.8. Bestuur

Bij deze substantiële bezuinigingen kan ook het bestuur zelf niet achterblijven. We gaan er daarom van uit, dat in de volgende collegeperiode met maximaal 5 gedeputeerden moet worden volstaan.

Ook de ambtelijke ondersteuning voor ons college moet fors worden vermindert.

Daarnaast stellen wij voor het budget voor relatiemanagement te verlagen.

Onder dit programma vallen ook de evenementen. Wij willen, zij het op beperktere basis dan de afgelopen jaren, ook in de toekomst ruimte houden om grotere evenementen te kunnen blijven steunen.

Met betrekking tot de kosten voor Provinciale Staten hebben wij geen specifieke voorstellen gedaan.

Bestuur

(bedragen x € 1.000,-)

Thema	netto basisbedrag 2009			voorgestelde bezuiniging			resteert na bezuiniging		
	autonoom	wettelijk	totaal	autonoom	wettelijk	totaal	autonoom	wettelijk	totaal
Provinciale Staten:									
- apparaatskosten	973,7	0,0	973,7	0,0	0,0	0,0	973,7	0,0	973,7
- subsidies	0,0	264,4	264,4	0,0	13,2	13,2	0,0	251,2	251,2
- overige programmakosten	219,5	37,8	257,3	0,0	1,9	1,9	219,5	35,9	255,4
	1.193,1	302,2	1.495,3	0,0	15,1	15,1	1.193,1	287,1	1.480,2
Overige bestuursorganen:									
- apparaatskosten	0,0	3.528,2	3.528,2	0,0	461,4	461,4	0,0	3.066,7	3.066,7
- subsidies	19,7	0,0	19,7	4,9	0,0	4,9	14,8	0,0	14,8
- overige programmakosten	219,8	0,0	219,8	0,0	0,0	0,0	219,8	0,0	219,8
	239,5	3.528,2	3.767,6	4,9	461,4	466,3	234,5	3.066,7	3.301,3
Bestuurlijke samenwerking:									
- apparaatskosten	1.889,3	550,7	2.440,0	0,0	27,5	27,5	1.889,3	523,2	2.412,5
- subsidies	1.175,8	49,5	1.225,3	293,9	2,5	296,4	881,8	47,0	928,9
- overige programmakosten	82,2	-32,5	49,7	0,0	-1,6	-1,6	82,2	-30,9	51,3
	3.147,2	567,7	3.714,9	293,9	28,4	322,3	2.853,3	539,3	3.392,6
Communicatie:									
- apparaatskosten	2.597,3	0,0	2.597,3	300,0	0,0	300,0	2.297,3	0,0	2.297,3
- subsidies	114,0	0,0	114,0	28,5	0,0	28,5	85,5	0,0	85,5
- overige programmakosten	1.431,2	0,0	1.431,2	436,1	0,0	436,1	995,1	0,0	995,1
	4.142,5	0,0	4.142,5	764,6	0,0	764,6	3.377,9	0,0	3.377,9
Totaal	8.722,3	4.398,1	13.120,4	1.063,5	504,9	1.568,4	7.658,8	3.893,2	11.552,0

4.9. Overige programma's

In het huidige meerjarenperspectief is rekening gehouden met een investeringbedrag voor Renovatie+ van € 13,9 miljoen (incl. € 0,88 miljoen verhuiskosten). In de aanloop naar dit werkscenario werd duidelijk dat het plan Renovatie+ zoals dat is vastgesteld door uw Staten, niet volledig overeind kan blijven. Dit heeft geleid tot een aangepast scenario onder de naam Basisrenovatie+. Met deze versoepelde uitvoering dalen de investeringskosten van € 13,9 miljoen naar € 11,5 miljoen (incl. € 0,33 miljoen verhuiskosten). In grote lijnen komt het plan erop neer dat het (uitgestelde) groot onderhoud wordt uitgevoerd. Daarnaast worden maatregelen om het binnenklimaat te verbeteren en maatregelen die gericht zijn op duurzaamheid en energiebesparing getroffen. Het wijzigen van de huidige indeling/ gebouwstructuur, met als doel flexibeler te kunnen omgaan met werkplekken gaat niet door, De indeling zoals die nu is blijft dus gehandhaafd. Om toch enigszins flexibel te kunnen inspelen op de diverse behoefte aan werk- en overlegplekken wordt er met Basisrenovatie+ wel een multifunctioneel vergadercentrum en een multifunctioneel restaurant gerealiseerd: een centraal gebied waar je kunt vergaderen, werken, bezoekers kunt ontvangen of elkaar even informeel kunt ontmoeten. Ten slotte wordt de toegangscontrole verbeterd in combinatie met een professionele ontvangst van bezoekers. De verlaging van de investeringskosten levert op jaarbasis een besparing van € 200.000.

Overige programma's

(bedragen x € 1.000,--)

Thema	netto basisbedrag 2009			voorgestelde bezuiniging			resteert na bezuiniging		
	autonoom	wettelijk	totaal	autonoom	wettelijk	totaal	autonoom	wettelijk	totaal
Bedrijfsvoering	473,8	473,8	947,6	p.m.	p.m.	p.m.	473,8	473,8	947,6
Algemene middelen	2.540,4	2.099,5	4.639,8	200,0	p.m.	200,0	2.340,4	2.099,5	4.439,8
Totaal	3.014,2	2.573,3	5.587,4	200,0	0,0	200,0	2.814,2	2.573,3	5.387,4

4.10. Bijdragen aan reserves

Reserve Provinciale Meefinanciering

Wij willen gebruik blijven maken van Europese fondsen. Het is echter in de nieuwe omstandigheden niet mogelijk de cofinanciering voort te zetten op het huidige niveau van € 11,5 miljoen. Wij beëindigen de verhoging van € 7 miljoen die in 2007 in de begroting is opgenomen en brengen dit terug tot het oorspronkelijke niveau van € 4,5 miljoen. Als de omstandigheden het door meevallers toelaten, zullen wij deze cofinanciering weer gaan opplussen tot een niveau van totaal maximaal € 7 miljoen per jaar.

Reserve ESFI

In het werkkader onttrekken wij voor de invulling van de bezuinigingstaakstelling structureel € 4,5 miljoen aan de voeding van de reserve ESFI en tot en met 2020 nog eens € 2 miljoen per jaar voor de voeding van de nieuw in te stellen bestemmingsreserve Leefbaarheid Krimpgebieden. Met die benadering is het ook na 2020 mogelijk om nog steeds voor circa € 10 miljoen per jaar (inclusief indexering) programma's zoals het MIT ten laste van de reserve ESFI te blijven ontwikkelen.

Reserve Leefbaarheid Krimpgebieden

Wij willen in de krimpgebieden op integrale wijze een bijdrage leveren aan het voorkomen en mogelijk oplossen van leefbaarheidvraagstukken op het terrein van wonen, onderwijs, zorg, gezondheid, kwetsbare groepen en voorzieningenniveau.

Wij stellen voor hiervoor een bestemmingsreserve "Leefbaarheid Krimpgebieden" in te stellen en deze bestemmingsreserve in de periode 2011-2020 te voeden met € 2 miljoen per jaar.

Met de hierboven gepresenteerde voorstellen zullen de bijdragen aan de provinciale bestemmingsreserves in totaal met structureel € 11,5 miljoen per jaar worden verlaagd. Dit bedrag komt ten goede aan de invulling van de bezuinigingstaakstelling.

Bijdragen aan reserves

(bedragen x € 1.000,--)

Omschrijving	netto basisbedrag 2009			voorgestelde bezuiniging			resteert na bezuiniging		
	autonoom	wettelijk	totaal	autonoom	wettelijk	totaal	autonoom	wettelijk	totaal
Bijdragen aan reserves:									
- provinciale Meefinanciering	11.500,0	0,0	11.500,0	7.000,0	0,0	7.000,0	4.500,0	0,0	4.500,0
- ESFI	15.192,4	0,0	15.192,4	6.500,0	0,0	6.500,0	8.692,4	0,0	8.692,4
- Leefbaarheid krimpgebieden	0,0	0,0	0,0	-2.000,0	0,0	-2.000,0	2.000,0	0,0	2.000,0
Totaal	26.692,4	0,0	26.692,4	11.500,0	0,0	11.500,0	15.192,4	0,0	15.192,4

4.11. Opcenten motorrijtuigenbelasting

In 2008 is het Rijk begonnen met het verlagen van de motorrijtuigenbelasting voor de houders van zeer zuinige auto's. In 2008 is het tarief met 50% verlaagd, in 2009 werden de tarieven met nog eens 25% verlaagd en volgend jaar wordt een nultarief voor zeer zuinige auto's ingevoerd. Deze belastingmaatregelen van het Rijk werken door in de opbrengst van de opcentenheffing motorrijtuigenbelasting door de provincies. Immers de tarieven van het Rijk zijn de basis waarop de provinciale opcenten worden geheven.

Het aandeel van de zeer zuinige auto's loopt in onze provincie naar verwachting op van 2% ultimo 2009 naar 10% ultimo 2014. Een dergelijke ontwikkeling zal er toe leiden dat onze opbrengst van de opcentenheffing motorrijtuigenbelasting in 2015 ongeveer € 2,8 miljoen lager uit zal vallen dan in een situatie waarbij voor deze categorie auto's het normale tarief zou worden betaald.

Wij vinden het daarom gerechtvaardigd de opbrengst van de opcentenheffing vanaf 2011

geïndexeerd op peil te houden, hetgeen neerkomt op verhoging van het aantal opcenten met 4,9.

Een dergelijke verhoging van het aantal opcenten genereert een opbrengst van ongeveer € 2,8 miljoen.

Opcenten motorrijtuigenbelasting

(bedragen x € 1.000,--)

Omschrijving	netto basisbedrag 2009			voorgestelde bezuiniging			resteert na bezuiniging		
	autonoom	wettelijk	totaal	autonoom	wettelijk	totaal	autonoom	wettelijk	totaal
Opcenten MRB:									
- verhogen met 4,9 opcenten	0,0	0,0	0,0	2.800,0	0,0	2.800,0	-2.800,0	0,0	-2.800,0
Totaal	0,0	0,0	0,0	2.800,0	0,0	2.800,0	-2.800,0	0,0	-2.800,0

4.12. Recapitulatie werkkader

In onderstaande tabel hebben wij bovenstaande uitwerking samengevat.

Recapitulatie werkkader

(bedragen x € 1.000,--)

Omschrijving	netto basisbedrag 2009			voorgestelde bezuiniging			resteert na bezuiniging		
	autonoom	wettelijk	totaal	autonoom	wettelijk	totaal	autonoom	wettelijk	totaal
Programma's									
Ondernemend Groningen	6.519,1	0,0	6.519,1	3.164,3	0,0	3.164,3	3.354,8	0,0	3.354,8
Wonen	1.074,2	4.121,8	5.195,9	353,9	206,1	560,0	720,2	3.915,7	4.635,9
Karakteristiek Groningen	3.121,0	6.922,0	10.043,0	640,5	361,1	1.001,6	2.480,5	6.560,9	9.041,4
Bereikbaar Groningen	90,0	25.216,7	25.306,7	90,0	1.260,8	1.350,8	0,0	23.955,9	23.955,9
Schoon/veilig Groningen	3.278,0	15.558,9	18.836,9	1.316,8	777,9	2.094,7	1.961,2	14.781,0	16.742,2
Gebiedsgericht	3.958,9	283,9	4.242,8	2.297,5	14,2	2.311,7	1.661,4	269,7	1.931,2
Welzijn, sociaal beleid c.a.	15.735,0	13.419,0	29.154,0	6.976,7	991,2	7.967,9	8.758,3	12.427,8	21.186,1
Bestuur	8.722,3	4.398,1	13.120,4	1.063,5	504,9	1.568,4	7.658,8	3.893,2	11.552,0
Bedrijfsvoering	473,8	473,8	947,6	p.m.	p.m.	0,0	473,8	473,8	947,6
Algemene middelen	2.540,4	2.099,5	4.639,8	200,0	p.m.	200,0	2.340,4	2.099,5	4.439,8
totaal programma's	45.512,7	72.493,6	118.006,2	16.103,1	4.116,2	20.219,4	29.409,5	68.377,3	97.786,9
Reserves	26.692,4	0,0	26.692,4	11.500,0	0,0	11.500,0	15.192,4	0,0	15.192,4
Opcenten MRB	0,0	0,0	0,0	2.800,0	0,0	2.800,0	-2.800,0	0,0	-2.800,0
Totaal	72.205,1	72.493,6	144.698,6	30.403,1	4.116,2	34.519,4	41.801,9	68.377,3	110.179,3

5. Gevolgen voor personeel en organisatie

In het werkscenario bedraagt de bezuiniging op apparaatskosten € 9,7 miljoen, waarvan € 7,3 miljoen is toe te rekenen aan de apparaatskosten personeel. Ons uitgangspunt is sturen op geld; toch is het goed een idee te geven van de globale omvang: op basis van een gemiddelde salarislast betekent dit, in de periode van 2011 tot en met 2015, teruggang van het personeelsbestand met 108 fte. Dit komt bovenop de formatiereductie in het kader van de taakstelling die door het programma Kleiner en beter gerealiseerd moet worden (38 fte. inkrimpen tot en met 2011). Het is een grote opgave om deze operatie de komende jaren zo uit te voeren dat het gewenste bestuurlijke profiel van 2015 wordt geschraagd door een kwantitatief en kwalitatief voldoende toegesneden apparaat.

Zoals in onze brief van 25 november al is aangegeven kiezen wij een benadering die voor wat betreft formatiereductie en mobiliteitsbevordering breder is dan alleen de groep medewerkers waarvan de taken als gevolg van de bezuinigingen verdwijnen. Verder is er de komende jaren sprake van veel natuurlijk verloop als gevolg van de leeftijdsopbouw van ons personeelsbestand. Via het instrument voor Strategische Formatie- en Personeelsplanning wordt concernbreed inzicht verschaft in de huidige en de gewenste kwaliteit en kwantiteit van het personeelsbestand. Daarmee kunnen we enerzijds op een sociaal verantwoorde wijze de personele reductie vormgeven, maar anderzijds ook gestructureerd werken aan de ontwikkeling van de organisatie. De nieuwe rol- en taakopvatting van de provincie en de maatschappelijke ontwikkelingen waarop de organisatie en het werk moeten inspelen stellen immers andere eisen aan de medewerker.

Het uitgangspunt om deze operatie zoveel mogelijk zonder gedwongen ontslagen te realiseren, is volgens ons een realistische opdracht. Het Sociaal convenant is daarbij wat ons betreft leidend. Daarnaast bevat het convenant een rechtspositioneel kader voor specifieke maatregelen toegespitst op de individuele medewerker: maatwerk dus. Om de opvang van de bezuinigingen op P&O-gebied in goede banen te leiden wordt, in overleg met de ondernemingsraad, toegewerkt naar een concreet voorstel in juni 2010 om het matchingsvraagstuk aan te pakken. Hierin zal onder meer worden ingegaan op opleiding en ontwikkeling van medewerkers, organisatiemobiliteit, flankerend beleid en de uitvoeringsorganisatie die hiervoor nodig is. De Ondernemingsraad zal in de gelegenheid worden gesteld om hierover een uitvoeringsadvies uit te brengen.

De vacaturestop is halverwege dit jaar ingesteld en wordt de komende tijd gehandhaafd. Natuurlijk zijn er situaties die, vooral door het ontbreken van de nodige kennis in de organisatie, moeten leiden tot het vervullen van een vacature, maar dit zal van geval tot geval worden beoordeeld.

Naast de afname van het aantal fte's zijn er ook andere ontwikkelingen, die van invloed zijn op het provinciale takenpakket. Voorbeelden zijn de vorming van de regionale uitvoeringsdienst voor milieutaken en de overgang van de muskusrattenbestrijding naar de waterschappen. Ook wordt in noordelijk verband onderzocht hoe vorm gegeven kan worden gegeven aan shared services en welke organisatieonderdelen zich daarvoor lenen. Daarbij wordt momenteel gedacht aan inkoop, ict, onderdelen op het gebied van personeel en organisatie, specialistisch milieutoezicht, repro en ingenieursdiensten.

De uitwerking van de provinciale rol in de toekomst in combinatie met een kleinere organisatie vraagt op termijn ook om een herbezinning op de inrichting van de provinciale organisatie (bijvoorbeeld samenvoegen van afdelingen). Om ook in de toekomst flexibel te kunnen inspelen op specifieke en/of tijdelijke extra werkzaamheden, zal inhuur van externen voor specifieke afgebakende taken tot de mogelijkheden moeten blijven behoren. Hoe wij dit in de nabije toekomst vorm gaan geven, is een onderwerp van nadere uitwerking, waarbij wij het uitgangspunt hanteren dat inhuur kosteneffectief dient te zijn. In de overgangsperiode, waarin wij moeten toegroeien naar een aanmerkelijk kleinere organisatie in 2015, is inhuur een mogelijkheid om tijdelijke knelpunten op het gebied van personeel op te lossen. De Ondernemingsraad zal in de gelegenheid worden gesteld om hierover een uitvoeringsadvies uit te brengen.

6. Gevolgen voor derden

Bezuinigingen op subsidies vormen met een bedrag van bijna € 5 miljoen een substantieel element in onze voorstellen. Wij willen graag de betrokken instellingen maximaal de gelegenheid geven om zich in te stellen op de bezuinigingstaakstellingen, die zij bij de Voorjaarsnota 2010 zullen krijgen. Daarom hebben we bij de vaststelling van ons werkscenario op 15 oktober niet alleen u, maar ook

de instellingen reeds geïnformeerd en hen dringend verzocht om terughoudend om te gaan met structurele verplichtingen die doorwerken in de begrotingen vanaf 2011. Ook over deze voordracht Kaderstelling zullen we hen wederom informeren.

We willen de eigen verantwoordelijkheid van de instellingen vanuit hun rol als werkgever voor het voorkomen en beperken van dergelijke gevallen voorop stellen. Als men bij voorbeeld willens en wetens na onze brief van 15 oktober nog extra verplichtingen is aangegaan of aangaat, die het invullen van de taakstelling bemoeilijkt dient men ook de gevolgen daarvan zelf te dragen. Uiteraard zorgen wij ervoor, dat iedere instelling tijdig wordt geïnformeerd over zijn exacte taakstelling.

Tegelijkertijd vinden wij, dat we als subsidieverlener een zekere verantwoordelijkheid hebben voor onontkoombare personele gevolgen van de bezuiniging. Daarom is ook een voorziening opgenomen om in deze onontkoombare kosten hiervan tegemoet te kunnen komen.

Wij willen met betrekking tot subsidieverlening nog een verdieping aanbrengen vanuit inhoudelijke beleidsoverwegingen.

De bezuinigingen hebben niet alleen gevolgen voor gesubsidieerde instellingen en voor de eigen organisatie. Wij werken als provincie op alle beleidsterreinen nauw samen met een veelheid aan partners. Ook in die samenwerkingsverbanden zullen de financiële gevolgen van deze operatie zichtbaar worden. De exacte invulling op de onderdelen zal deels ook in overleg met deze partners moeten plaatsvinden. Deze voordracht biedt hiertoe het financiële kader, waarbinnen wij het gesprek aan willen gaan.

7. Conclusies op hoofdlijn naar aanleiding van bespreking in de Statencommissie Bestuur en Financiën

Wij hebben tot ons genoegen mogen vaststellen, dat genoemde commissie in zijn algemeenheid waardering toonde voor de door ons gevolgde werkwijze en de uitgangspunten van ons werkscenario onderschreef:

- Hoewel er wel vragen waren over de onderbouwing van de omvang van de taakstelling toonde de commissie brede steun voor de keuze om van € 35 miljoen uit te gaan.
- Over onze keuze om nu al wel duidelijke keuzen te maken en de discussie niet vooruit te schuiven was weinig discussie.
- Het hanteren van POP en Bestuursakkoord als belangrijke referentiepunten kreeg expliciete ondersteuning.
- Ons onderscheid tussen autonome taken en wettelijke taken als sleutel bij de invulling van de bezuinigingen (en daarmee een accent van de bezuinigingen op autonome taken) werd gesteund.
- De commissie heeft onze aandacht voor "krimp" en de vertaling hiervan in een Reserve Leefbaarheid Krimpgebieden positief ontvangen.

Vanzelfsprekend hebben de leden van de commissie wel heel veel vragen gesteld en verschillende opvattingen geuit over vele onderwerpen van dit complexe dossier. De meeste daarvan zijn door de portefeuillehouder in de vergadering beantwoord. Enkele onderdelen zijn inmiddels nader toegelicht in onze brief van 25 november en sommige onderwerpen werken we in deze voordracht verder uit.

In zijn algemeenheid willen we markeren, dat met onze voorstellen datgene is verwerkt wat nu bekend is. De komende jaren zijn er nog belangrijke onzekerheden, zoals hierboven in paragraaf 1 is aangegeven. Daarnaast spelen ook nog decentralisatiediscussies waarvan het inhoudelijke en financiële resultaat nu niet bekend is. Deze discussies worden namens de provincies vanuit het IPO gevoerd. Onze nadrukkelijke inzet bij al deze discussies is, dat bij taakoverdracht ook adequate overdracht van middelen hoort.

8. Incidentele kosten

Zoals reeds aangegeven in onze brief van 25 november gaan wij ervan uit, dat een bedrag van € 12 miljoen nodig is ter dekking van de incidentele kosten. Het gaat hier om een best guess. Aanname is, dat ongeveer eenzelfde bedrag incidenteel nodig is voor frictiekosten als de totale omvang van de structurele bezuiniging op de personele kosten bedraagt.

Bron	Bedrag	Toelichting
personele apparaatskosten	€ 7.278.900	Uitgaande van inkrimpen met circa 108 fte; ingebed in breder traject van kwaliteitsontwikkeling en mobiliteit; € 67.000 per fte. Verhouding 1:1 structurele bezuinigingen en incidentele kosten. Bestemd voor mobiliteitsbevordering, kwaliteitsontwikkeling, groen voor grijs etc.
instellingen	€ 3.167.500	Op subsidies wordt voor 4,8 miljoen bezuinigd. Dit betreft ongeveer voor 2/3 personeelskosten. Ook hier is een verhouding 1:1 gehanteerd.
onvoorzien en afronding	€ 1.553.600	
totaal	€ 12.000.000	

De kosten worden gedekt door:

Omschrijving	Vrijval (zie bijlage 4)
Reserve ESFI	€ 6.852.652
Reserve provinciale meefinanciering	€ 4.100.000
Overige reserves	€ 30.000
Incidentele vrijval op provinciale kredieten 2002-2006	€ 233.632
Incidentele vrijval in meerjarige projecten	€ 152.438
Totaal	€ 11.368.722

Het restanttekort van ca. € 600.000 willen wij allereerst opvangen uit een mogelijke incidentele ruimte in investeringsprojecten. De mate waarin dit mogelijk is zal duidelijk worden bij de Jaarrekening 2009. Voor zover er dan nog middelen ontbreken stellen wij voor die te vinden door middel van het heroverwegen van een aantal projecten ten laste van bestemmingsreserves. Daarvoor verwijzen wij naar paragraaf 9. Knelpunten.

9. Knelpunten

Wij hebben naast ons onderzoek naar vrijval van middelen ook beoordeeld welke projecten mogelijk voor heroverweging in aanmerking zouden komen. Uit deze analyse is ons gebleken, dat voor een substantieel bedrag te heroverwegen projecten in de begroting is opgenomen:

Omschrijving reserve	Heroverwegen (zie bijlage 4)
Reserve ESFI	€ 4.778.951
Reserve provinciale meefinanciering	€ 3.600.000
Overige reserves (waaronder Bestemmingsreserve Groen ad € 3.636.060)	€ 3.895.880
Totaal	€ 12.274.831

Omdat er momenteel enkele belangrijke financiële knelpuntdossiers zijn willen we in deze voordracht tevens een voorstel tot heroverweging ten aanzien van dit bedrag aan u voorleggen. Het betreft de volgende dossiers:

Onderwerp	Toelichting	Bedrag
Project Less Favoured Areas en akkerrandenbeheer	bedrag nodig voor cofinanciering naast rijksbijdrage	€ 3.636.060
Jeugdzorg	continueren van huidige versterkte inzet in 2013 en 2014 van 343.000 per jaar (40% van 343.000 + 70% van 343.000)	€ 377.200
totaal		€ 4.013.260

Daarnaast zijn enkele andere dossiers momenteel in een stadium, dat mogelijk ook een beroep moet worden gedaan op middelen uit deze heroverwegingsruimte. We zijn echter nu nog niet in staat om de omvang hiervan aan te geven en wij vinden, dat een dergelijke heroverweging in integraal kader moet plaatsvinden.

Wij stellen voor om een definitief besluit over het heroverwegen van projecten en het opnieuw inzetten van de vrijvallende middelen in het kader van de Jaarrekening 2009 en de bestemming van het rekeningresultaat 2009 te nemen.

Daarop willen wij echter twee uitzonderingen te maken, namelijk de vrijval van de restantmiddelen in de reserve Groen en het inzetten van deze middelen voor de cofinanciering van het project Less Favoured Areas en Akkerrandenbeheer. Daarover zullen wij een separate voordracht aan u voorleggen. En daarnaast het verlengen van de huidige inzet voor jeugdzorg.

10. Risico's

Een ombuigingsoperatie met de omvang en complexiteit zoals geschetst in deze voordracht vraagt om een heldere duiding, welke risico's wij lopen en welke beheersmaatregelen we zullen nemen om deze risico's zoveel mogelijk te reduceren. Door dit op een goede wijze te doen, kan gedurende het proces (maar ook achteraf), gemotiveerd en onderbouwd worden aangegeven waar de afwijkingen zitten en hoe wij deze denken op te lossen. Bijsturen op aannames die er in werkelijkheid anders uit komen te zien is dan goed mogelijk. We zullen daartoe een monitoringssysteem opzetten, waarmee aansluitend op de reguliere P&C-cyclus vooraf helder wordt aangegeven, hoe op de verschillende beleidsvelden de taakstellingen zullen worden gerealiseerd. Door middel van een gerichte monitoring creëren we meerdere momenten per jaar, waarop kan worden bijgestuurd. Uiteraard zullen wij de resultaten van waarnemingen en bijsturingsmaatregelen in de reguliere P & C-cyclus aan u voorleggen. Dit monitoringssysteem is tegelijkertijd ook het instrument voor het management om op de personele en organisatorische aspecten te kunnen sturen. Het uitgewerkte plan met risicoparagraaf zullen wij bij de Voorjaarsnota aan u voorleggen.

11. Voorstel

Wij stellen u voor in te stemmen met het beschreven werkkader c.a. door het vaststellen van bijgevoegd ontwerpbesluit.

Groningen, 8 december 2009.

Gedeputeerde Staten van Groningen:

M.J. van den Berg , voorzitter.

H.J. Bolding , secretaris.

Provinciale Staten van Groningen:

Gelezen de voordracht van Gedeputeerde Staten van 8 december 2009, nr. 2009-71.184, GMO:

BESLUITEN:

1. de bezuinigingstaakstelling vast te stellen op € 34.519.400 en deze voor de periode 2011-2015 gefaseerd in te vullen;
2. vast te stellen het in de voordracht in paragraaf 3 en 4 beschreven werkkader (inclusief de toelichtende bijlage) ter invulling van de bezuinigingstaakstelling (inclusief het instellen van een bestemmingsreserve Leefbaarheid Krimpgebieden en deze reserve in de periode 2011-2020 te voeden met een bedrag van € 2 miljoen per jaar, te dekken door een gelijkwaardige vermindering van de jaarlijkse voeding van de reserve ESFI);
3. in te stemmen met het treffen van een voorziening voor een totaalbedrag van € 12 miljoen om daarmee de frictiekosten ten gevolge van bezuinigingen op personeelskosten en subsidies op te kunnen vangen;
4. de bij punt 3 genoemde voorziening voor een bedrag van € 11.368.722 te vormen uit middelen uit de vrijval zoals weergegeven in paragraaf 8 van de voordracht;
5. de technische verwerking van deze vrijval te verwerken bij de jaarrekening 2009 en verder in te vullen met het bij de jaarrekening 2009 te bepalen rekeningresultaat en de bij de jaarrekening 2009 te bepalen eventuele ruimte in investeringsprojecten;
6. de eventueel ontbrekende middelen voor de frictiekosten bij de jaarrekening 2009 op een nader te bepalen tijdstip nader te dekken uit het in paragraaf 9 van deze voordracht aangegeven deel "heroverwegen";
7. geen verplichtingen aan te gaan voor de in paragraaf 9 en bijbehorende bijlage aangegeven te heroverwegen projecten ad € 8.261.571 (€ 12.274.831 minus de knelpunten ad € 4.013.260);
8. om incidenteel een bedrag van € 377.200 voor de jaren 2013 en 2014 beschikbaar te stellen ten behoeve van het op het huidige niveau houden van de capaciteit voor de jeugdzorg;
9. aan de criteria voor gebruikmaking van de reserve ESFI toe te voegen dat ten behoeve van de uitvoering van het MIT voorbereidingskosten ten laste kunnen worden gebracht van de projectbudgetten.

Groningen,

Provinciale Staten voornoemd:

, voorzitter.

, griffier.